

Anvendelsen
af
den vilkårlige løsladelse i Tyskland.

De den vilkårlige løsladelse vedrørende bestemmelser i den tyske rigsstraffelovbog lyde således:

§ 22. Tugthus- og fængselsstraffe kunne såvel for hele varigheden af den idømte straffetid som for en del af samme afsones i ensomhed, således at fangen uafbrudt holdes adskilt fra andre fanger.

Ensomhedsstraffen må ikke uden fangens indvilligelse overstige tre år.

§ 23. De til en længere tugthus- eller fængselsstraf dømte kunne, når de have afsonet tre fjerdedele, men mindst et år af den idømte straf, og de i den tid have opført sig godt, med deres egen indvilligelse blive vilkårligt løsladte.

§ 24. Den vilkårlige løsladelse kan på grund af den løsladtes slette opførsel, eller når han handler imod de ham ved løsladelsen pålagte forpligtelser, til enhver tid kaldes tilbage.

Tilbagekaldelsen har den virkning, at den tid, der er forløben fra løsladelsen til genindsættelsen, ikke regnes med til den fastsatte straffetid.

§ 25. Beslutningen om den vilkårlige løsladelse såvelsom om tilbagekaldelsen udgår fra den øverste justitsøvrighed. Førend beslutningen om løsladelsen tages, høres fængselsbestyrelsen.

Den midlertidige anholdelse af de vilkårligt løsladte kan af påtrængende hensyn til det offentliges vel foretages af politiøvrigheden på det sted, hvor den løsladte opholder sig. Beslutningen om den endelige tilbagekaldelse søges ufortøvet.

Leder den midlertidige anholdelse til en tilbagekaldelse, gælder denne fra dagen efterat anholdelsen er sket.

§ 26. Er den fastsatte straffetid udløben, uden at en tilbagekaldelse af den vilkårlige løsladelse er indtrådt, så anses frihedsstraffen for afsonet.

I Februar 1877 indgav det Rhinsk-Westphalske fængselsselskabs stående udvalg følgende petition *angående den vilkårlige løsladelse efter § 23-26 i den tyske rigsstraffelovbog til landdagen i Berlin.*

„Allerede i året 1873 har konferencen af straffeanstalts direktører og embedsmænd ved det Rhinsk-Westphalske fængselsselskabs 45de årsmøde forhandlet om „den vilkårlige løsladelse af fanger og dennes resultater.“ Allerede dengang blev det beklaget, at ansøgninger om denne løsladelse, selv om de først vare indgivne efter den omhyggeligste prøvelse og efter de strengeste grundsætninger, blev afslæede, som oftest uden angivelse af grunde. Denne klage er nu almindelig i Preussen, og vi have, efterat der fra forskellige sider er indløbet andragender til os desangående, ikke trot at turde tøve med at tage mulige skridt i så henseende under overvejelse. Som følge heraf henvendte vi os til direktio-

nerne for omtrent 80 af Tysklands største straffeanstalter med anmodning om at få efterstående spørgsmål besvarede:

1. Hvor stort var gennemsnitsantallet af fanger i den af dem bestyrede anstalt i årene a. 1871, b. 1872, c. 1873, d. 1874, e. 1875, f. 1876?
2. Hvormange andragender om vilkårlig løsladelse blev der hvert år indgivet?
- 3 a. Hvormange af de indgivne andragender blev hvert år bevilligede?
- b. Hvormange blev hvert år afslæde?
4. Hvilke grunde gav man for afslaget?
5. Hvilke forseelser eller forbrydelser havde de indstillede begået, og hvilke straffe skulde de afsone, hvis vilkårlige løsladelse blev:
 - a. tilladt,
 - b. afslæet, (for hvert år).
6. Hvormange af de vilkårligt løsladte blev igen indsatte i anstalten:
 - a. før udløbet af den dem oprindelig idømte straffetid (ved tilbagekaldelse af den vilkårlige løsladelse)
 - b. efter denne tid?
7. Hvilken mening har de overhovedet om den vilkårlige løsladelse, særligt m. h. t. anstaltens ledelse ligesom navnlig også m. h. t. fangerne?

Fra 38 preussiske, under det kgl. indenrigsministerium sorterende, og fra 19 ikkepreussiske straffeanstalter er der på den påskønnelsesværdigste måde bleven os tilstillet en grundig besvarelse af de opstillede spørgsmål. Resultatet af vort circulaire tillade vi os, forsåvidt det her kan komme i betragtning, at sammenstille i det efterstående, idet vi bemærke, at

vi ved fastsættelsen af gennemsnitstallet ganske have haft hensynet til *sammenligningen* i almindelighed for øje.

I de 38 preussiske straffeanstalter var der — gennemsnitlig for de 6 år 1871-1876 — deteneret 17686 årlig; fra 1871-1876 blev 1917 ansøgninger om vilkårlig løsladelse *bevilligede*, 1429 *afslæede*.

Af hine 1917 vilkårlige løsladelser blev *kun* 49 tilbagekaldte, og *kun* 58 af de vilkårlig løsladte blev efter udløbet af deres oprindelige straffetid igen inddømte i anstalten på grund af nye forseelser eller forbrydelser. I årene 1874-1876 blev af ovennævnte 1917 *kun* 264 ansøgninger bevilligede, hvorimod 624 blev *afslæede*, de sidste næsten uden undtagelse *uden angivelse af nogensomhelst grund*.

I 15 ikkepreussiske anstalter var der i de angivne år gennemsnitlig deteneret 5021 fanger årlig; fra 1871 til 1876 blev 967 andragender om vilkårlig løsladelse *bevilligede* og *kun* 72 *afslæede*. Af hine 967 vilkårlige løsladelser blev 38 *tilbagekaldte* og 31 løsladte efter udløbet af den oprindelige straffetid igen inddømte i anstalten på grund af nye forseelser eller forbrydelser. — Af de 15 anstalter er der endda 5, i hvilke der først siden året 1874 er stillet andragender om vilkårlig løsladelse. I årene 1874-1876 blev af de 967 andragender 495 *bevilligede* og *kun* 40 *afslæede*; i 9 af hine anstalter er *ikke et eneste* andragende blevet afslået, i 3 *kun et* i hver. Desuden berettes der fra en mindre, tysk stat, at hidtil *kun i et eneste* tilfælde et velbegrunder og af fængselsbestyrelsen anbefalet andragende er blevet besvaret afslående. Et blik på disse tal beviser, hvilken en *kolossal ulighed* der hersker i de forskellige tyske stater med hensyn til udførelsen af § 23 i den tyske rigsstraffelovbog,

samt hvorledes *Preussen i henseende til bevilligelsen af løsladelses-ansøgninger står overordenlig langt tilbage for alle andre stater, og hvorledes ansøgningerne om vilkårlig løsladelse bestandig sjældnere blive bevilligede.* Denne ulighed udstrækker sig også til den måde, hvorpå man har båret sig ad ligeoverfor indgivelsen af andragender om vilkårlig løsladelse (conf. bilag 1). Af de af 7 *preussiske* straffeanstalter, med en gennemsnitlig årlig besætning af 844, 399, 971, 675, 285, 261 og 223 individer, indgivne ansøgninger blev i året 1876 *ingen* bevilliget, ved 3 af dem *heller ingen* i året 1875; i 1 anstalt med gennemsnitlig 678 fanger blev i 1875: 3 bevilligede og 17 afslæde; i 1876: 1 bevilliget og 8 afslæde. Det ulige ringere antal af andragender i årene 1874-1876 i sammenligning med de foregående år leverer tillige bevis for, at de vedkommende *preussiske* bestyrelser for anstalterne kun med den største forsigtighed og under iagttagelse af den mest mulige strengthed have indgivet andragender om løsladelse; dette bliver også udtrykkelig forsikret, men desuagtet *afslag* og *atter afslag*.

Af de indkomne 60 udtalelser om den vilkårlige løsladelse udtale kun 3 sig principielt imod denne, dog — og det er meget karakteristisk — ikke på grund af gjorte erfaringer men udelukkende af juridiske grunde, som indbefattes i følgende: „den idømte straf er bøden for den krænkede retstilstand, derfor må den fuldbyrdes helt og fuldkomment. En formildelse af straffen må udelukkende være en nådes-akt.“ Fire andre udtalelser holde de skadelige virkninger af den vilkårlige løsladelse for større end de gavnlige og ønske den derfor indskrænket såmeget som muligt.

Alle de andre tage mer eller mindre kraftig ordet for den *vilkårlige løsladelse*, om det end bemærkes, at den

vilkårlige løsladelse i de første år efter indførelsen af rigsstraffelovbogen er bleven anvendt for hyppigt — så meget mere som domstolenes praxis er mild —, og at enkelte af dem ville have visse kategorier af forbrydelser udelukkede, medens næsten alle forbrydelser findes repræsenterede såvel i de bevilligede som i de afslåede andragender, som f. Ex. attenteret mord, barnemord, legemsbeskadigelse, stratenrøveri, røveri, falskmyntneri, vexelfalsk, forfalskning af documenter, tyveri, mened, utugt o. s. v. Af udtalelserne fremhæve vi i bilagene enkelte til belysning af det hele.

Den *vilkårlige løsladelse* bliver betegnet som „et eminent middel til forbedring, måske det virksomste“; „den virker fordelagtig på fangernes forhold“; „siden dens indførelse er fangernes opførsel i almindelighed bleven noget bedre“; „den letter håndhævelsen af disciplinen“; „fangerne gjøre sig umage for at blive delagtige i denne retsvelgerning“; „fangerne tage sig lige fra straffens begyndelse sammen og udøve derved en gunstig indflydelse på deres medfanger, — hvilket navnlig er af største vigtighed i anstalter med fællesskab — idet det bringer de tilbageblivende til at kappes med de løsladte“; „den vilkårlige løsladelse er særdeles vigtig for *alle* fangers sædelige og disciplinaire forhold i det hele taget“; „den er en høist velsignelsesrig forholdsregel“; „den egner sig meget til at hæve de foresattes anseelse blandt fangerne og til at befordre disses tillid til de foresatte“.

Om indvirkningen af den vilkårlige løsladelse på *de løsladtes opførsel* siges der: „den er det eneste tilforladelige middel til at formå den løsladte fange til igen med fuld alvor at udvise et sædeligt forhold i hans nye borgerlige virksomhed“; „den er et vigtigt hjælpemiddel til at opretholde den løsladte i hans

frihed;“ „den er et fortrinligt middel til lidt efter lidt at vænne straffefangen fra anstaltens tøjler og bånd til friheden og til den rette, indenfor lovens skranker blivende benyttelse af denne,“ „lad kun den theoretiske videnskab komme med sine indvendinger; mine i et bevæget liv samlede erfaringer berettiger mig dog til den mening, at *antallet af dem, der falde tilbage*, betydeligt vil formindskes, når der gjøres en videre brug end hidtil af den vilkårlige løsladelse.“ Tilmed må man ikke lade ude af betragtning, at udsigten til vilkårlig løsladelse tilskynder den fangnes slægtninge og venner til at søge at skaffe den løsladte det lovbealede, sikrede underhold, „den farlige klippe — efter løsladelsen at skaffe sig et ærligt erhverv — overskrides langt lettere.“

Klagen over, at ansøgninger om løsladelse ere blevne afslåede, findes aldeles ikke i udtalelserne fra de ikkepreussiske embedsmænd; såmeget desto højere — undertiden antagende en bitter tone — lyder den gennem de øvrige *isærdeleshed over at der næsten uden undtagelse ingen grund er angivet til afslaget*; og bestyrelserne for anstalterne vare dog sikkert *berettigede* til at fordre dette, når de have affattet deres andragender om løsladelse med den største samvittighedsfuldhed og i overensstemmelse med selv de mindste lovmæssige forskrifter og anordninger.

„Den vilkårlige løsladelse er efter de erfaringer, der ere gjorte her på stedet, en paragraph i straffelovbogen, der er uden nogensomhelst betydning for embedsmændene og navnlig for fangerne“: „§ 23 i straffelovbogen er blot en *undtagelses-paragraph* for enkelte;“ „virkningerne deraf ere allerede sunkne ned til et minimum;“ „§ 23 er i praxis lidt efter lidt sunken ned til at være uden nogensomhelst betydning,

og i samme forhold aftog den gunstige indflydelse på fængslerne;“ „fanger henfalder på grund af afslaget til apati, bliver ligegyldig;“ afslaget fremkalder skuffelse og mistillid „også mod bestyrelsen;“ „af mange medfanger bliver den, hvis foreløbige løsladelse er bleven afslået, skadefro udlet på grund af de skuffede forhåbninger;“ „afslag uden grunde af andragender, der ere indgivne efter bestyrelsens omhyggeligste prøvelse og grundigste drøftelse i enhver henseende, fører til usikkerhed og uklarhed med hensyn til, hvilke principer man må følge, hvorved det bliver bestyrelsen umuligt at fælde en rigtig dom;“ „bestyrelsen taber derved ethvert bestemt holdepunkt for sine andragender.“ „den vil ikke, ved at indgive nye andragender, ligeoverfor fangerne skaffe sig selv et dementi.“ *Skal det blive ved at gå som hidtil, så var det bedre, at den vilkårlige løsladelse igen helt blev afskaffet.*“

„Bedre vilde det have været, aldrig at lade denne lov-artikel udkomme for ved den at opvække tusind forhåbninger og fordringer hos fangerne og deres slægtninge, end bagefter sletikke at udføre den og derved fremkalde utilfredshed, forbittring og klager over uretfærdighed i de vedkommendes hjerter.“

„Mærkeligt synes det at være, at fanger uden betænkning ere anbefalede til benådning af de samme instanser, af hvilke løsladelsen var afslået, medens på den anden side ansøgninger om benådning ere blevne afslåede med henvisning til den vilkårlige løsladelse.“

Sluttelig skulle vi endnu anføre, at i ingen af de indkomne udtalelser det ønske er fremkommet, som findes anført i den for de under indenrigsministeriets ressort hørende straffe- og fængselsanstalter so-

nest udkomne statistik for årene 1872, 1873 og 1874 S. LIX, nemlig at der måtte hidføres en forlængelse, og det en *betydelig forlængelse af den frist, indenfor hvilken tilbagekaldelsen er tilladelig.*

Af alt det foregående fremgår det, at en *forandring i den hidtilværende fremgangsmåde er uomgængelig nødvendig*, for at den ved rigsstraffelovbogen hidførte retsenhed ikke skal blive illusorisk. Er antallet af dem, der falde tilbage, så forfærdelig stort allerede af den grund, *fordi vore straffeanstalter endnu ere så mangelfulde, og fordi der på en sørgelig måde i det borgerlige samfund fattes virksomme medhjælpere til genoprejsningen af den løsladte fange*, så skulde man i det mindste anvende enhver anden drivfjeder, der lader sig sætte i bevægelse, forat forbedre fangerne og lette dem deres tilbagemenden til en ordenlig livsvandel. Dertil kan det lovbestaaede institut for den vilkårlige løsladelse tjene, når det håndhæves rigtigt og efter strenge grundsætninger — det er *en uomstødelig kendsgerning, hvis værd aldrig kan forringes ved forholdsvis sjældne sørgelige erfaringer.*

Derefter tillade vi os underdanigst at bede:

1. *At den høje landdag vil ansøge den kgl. statsregering om:*

I overensstemmelse med de øvrige tyske staters regeringer og til hidførelsen af en større lighed i udførelsen af § 23 i den tyske rigsstraffelovbog at gjøre en mere udstrakt brug af retten til den vilkårlige løsladelse.

2. *At den høje landdag vil virke hen til, at der ved alle afslag på ansøgninger om vilkårlig løsladelse skal gives grunde for afslaget.*

Højagtelsesfuldt

Udvalget for det Rhinsh-Westphalske fængselselskab.

Bilag. Uddrag af de indkomne skrivelser.

1. „Efter de her gældende bestemmelser skal der for enhver fanges vedkommende, som er dømt til mere end 1 års straf, gjøres indberetning af fængselsbestyrelsen med hensyn til hans vilkårlige løsladelse, såsnart han har afsonet $\frac{3}{4}$ af straffen, og når den andrager mindre end 16 måneder, såsnart han har afsonet 1 år. I denne indberetning skal der angives, hvor fangen, såfremt han ikke giver afkald på den vilkårlige løsladelse, tror at kunne finde sit underhold ved beskæftigelse, og hvoreledes han har opført sig i straffeanstalten; og anbefales da sluttelig hans vilkårlige løsladelse mer. eller mindre, kun betingelsesvis eller sletikke. Indberetningen indsendes til generalfiskalen, som forelægger den tilligemed sin bedømmelse, og efterat han — om fornødent — har indhentet de fornødne oplysninger fra hjemstedsøvrigheden, for justitsministeriet. Af denne højeste øvrighed bliver da den vilkårlige løsladelse simpelthen og uden angivelse af grunde enten bevilliget eller afslået.

Da *enhver* fange har håb om at kunne blive vilkårlig løsladt, når han opfører sig godt i straffeanstalten, så indvirker dette meget gunstigt på fangernes opførsel.“

2. „Så vigtigt spørgsmålet om meddelelse af vilkårlig løsladelse på grund af dadelfri opførsel og virkelig indtrædende forbedring viser sig med hensyn til *alle* fangers sædelige og disciplinære forhold i det hele taget, og så mægtig en spore der ligger i løsladelsen før tiden for den enkelte fange til at fatte det alvorlige forsæt at vende om og til vedholdende at gennemføre denne bestræbelse, så beklagelsesværdigt er det, at siden 1873 næsten alle andragender

om løsladelse ere blevne afslåede, selv de, der på den strengeste og omhyggeligste måde vare affattede i overensstemmelse med love og bestyrelses-anordninger. I det første år — 1871 — af dette nye lovgivningsforsøg var man altfor beredvillig til at bevillige alle mulige ansøgninger om løsladelse, selv de, der vare meget svagt motiverede, og det trods de erfaringer, som allerede vare høstede på denne mark i England, Sachsen, Oldenburg o. s, v.

Desværre slog man fra 1872 — men navnlig fra 1873 — om til den fuldkomneste modsætning, afslog selv de samvittighedsfuldest affattede og efter de minutøseste lovbefalede forskrifter afpassede ansøgninger om løsladelse og opvakte hos fangerne, deres slægtninge og straffeanstaltnernes embedsmænd den ubehagelige anskuelse, at for dem, der hørte til justitsen, gaves der sletingen §§ 23-26 længere i den tyske straffelovbog.

Denne fremgangsmåde skader i høj grad bestræbelserne og arbejderne forat bevirke forbedring, ligesom den også med hensyn til disciplinen er højst skadelig for fængslerne og straffeanstalterne, og den bidrager desværre uendelig meget til, at nu næsten alle anstalter ere overfyldte, såat de dårlige fanger næppe kunne forsynes med arbejde og holdes under en passende tugt, fordi der endnu er et ikke ringe antal ordenlige folk i anstalterne, hvem der kunde meddeles løsladelse, men som nu hjælpe til at udfylde rummene, indtage arbejdspladserne og lægge beslag på en del af embedspersonalets tid og kræfter, som meget bedre kunde anvendes på den strenge kontrol med alle de slette elementer.“

3. „Den vilkårlige løsladelse holder jeg for den vigtigste del af en velordnet og på forbedring bereg-

net straffefuldbyrkelse. For bestyrelsen ligger der i den vilkårlige løsladelse en fortrinlig hjælp til hævdelse af en god disciplin og en væsentlig medvirkning til opdragelsens fuldbyrkelse på fangen.

For fangerne ligger der i den vilkårlige løsladelse et mægtigt håb, som opliver troen på deres sædelige genfødsel.“

4. „Tilmed må det ikke lades ude af betragtning at politiovrighedernes tilsyn med de vilkårlig løsladte som oftest er meget mangelfuldt. Disse øvrigheders indberetninger om de vilkårlig løsladtes opførsel lade klart skinne igennem, hvor lidt man bryder sig om dem. Jo mere det lykkes at afhjælpe de omhandlede misligheder, desto velsignelsesrigere vil den pågældende ordning vise sig at være.

Efter undertegnede direktions erfaringer anstrenge mange fanger sig for at vise sig værdige til den vilkårlige løsladelse, og deres opførsel er som følge deraf god. Vilde man sige — og man har sagt det — at dette motiv til en god opførsel ikke er rosværdigt, så må svaret derpå blive, at frygten for straf i ethvert tilfælde er et slettere, og udsigten til benådning intet bedre motiv.“

5. „Med hensyn til den indflydelse, som den vilkårlige løsladelse udøver såvel på anstaltens bestyrelse som på fangerne, må også jeg udtale, at den efter min erfaring *har været* meget væsentlig og *igen vilde blive det*, såsnart der på behørigt sted måtte vise sig et åbent øre for velovervejede forslag fra direktionens side. — Håbet om en formildelse af straffen er ikke blot en kilde til trøst for de i mange henseender så beklagelsesværdige indespærrede og disses slægtninge; men den giver tillige de førstnævnte kraft til en delfri opførsel under straffen såvelsom senere på fri

fod; og den gode opførsel må skattes såmeget desto højere, som den, i forening med de dermed forbundne begunstigelser, udøver en gavnlig indflydelse på medfangerne og derved igen letter den vanskelige håndhævelse af straffens udførelse.“

6. „Den vilkårlige løsladelse er en spore til at gjøre den muligvis tilstedeværende energi frugtbringende og til at vække den slumrende.“

Er! takket være denne spore, den sædelige villiekraft vakt, og er den, ved at se hen til genkaldelsen, på mange måder og stedse med held opmuntret til energisk dåd, så vil den i løbet af den idømte straffetid ved stadig øvelse lidt efter lidt være styrket således, så vil den sunknes og igen oprejstes selvfølelse have hævet sig såmeget, at et tilbagefald til forbrydelse ikke, eller i hvert fald meget mindre vil være at befrygte.“

7. „Iøvrigt hersker der her den anskuelse, at der hos fanger, der have været indespærrede gennem en årrække, men som nu anbefales til vilkårlig løsladelse, må lægges mere vægt på deres forhold *under* fangenskabets end på deres tidligere liv, da enkelte fanger bringe det til virkelig omvendelse og forbedring, og, ligesom man gerne under disse lønnen for deres bestræbelser, således vilde der tillige for de andre fanger vindes en virksom spore til at kappes med de førstnævnte.“

8. „Jeg beklager den vej, som denne sag er kommen ind på, så meget mere, som jeg er overbevist om, at mangen fanges forhold i det hele taget ikke blot under selve fangenskabets men også efter løsladelsen lider skade derved.“

9. Vi tillade os også blandt andet at henvise til „*Progressive Classification*“ af Geheime-Regeringsråd

d'Alinge i Zwickau i kongeriget Sachsen, samt Gerichtssaal, bind XXVIII. S. 624. Udtalelsen ender således:

„*Hvor sjældent* man i Sachsen har anledning til at beklage sig over skuffelser i den retning fremgår f. ex. ved straffeanstalten Zwickau af det ringe antal, hvis sædelige kraft har været utilstrækkelig under et halvfrit livs vanskelige forhold; thi af de fra October 1862 til udgangen af April 1876 indleverede 13371 fanger bleve 419 „vilkårlig“ løsladte, og kun 8, det vil sige 1,9 p. ct., måtte i deres orlovstid igen kaldes tilbage, nemlig 2 på grund af slet opførsel og 6 på grund af nye forseelser.

Disse vilkårlige løsladelser gjorde det muligt at opfylde vigtige fordringer fra det sociale livs side. De tillode at gengive familien sin forsørger, hustruen sin mand, børnene deres fader. Hvor ofte er ikke allerede derved den almindelige velfærd fremmet! Manden har under fangenskab lært at skatte familielivets værd og at forstå velsignelsen ved en god opdragelse. Familien faldt ikke mere kommunen til byrde. Den vilkårlige løsladelse hjalp også til at formindske de fordringer, der på grund af de nødvendige udgifter ved straffens fuldbyrdelse måtte stilles til de skattepligtige. Af de omhandlede meddelelser af vilkårlig løsladelse fremkommer der 319 år, 1 måned og 9 dage afkortet straffetid; vi overlade til statistikerne at beregne den national-økonomiske værdi af disse 116474 frie arbejdsdage.“ —

Efterat fængselsselskabets stående udvalg i Marts s. å. var underrettet om, at petitionen på grund af sessionens slutning ikke vilde komme til landdagens rådslagning og beslutning in pleno; men at kommis-

sionen for justitsvæsenet havde udtalt sig for, og den kgl. regerings kommissær havde lovet en større udvidelse af den vilkårlige løsladelse, kom spørgsmålet atter for på selskabets årsmøde d. 8-9 August 1877, hvor Pastor Stursberg — fængselspræst og selskabets agent i Düsseldorf — refererede sagen.

Imod den kgl. kommissær, som ifølge den foran nævnte kommissionsberetning havde bemærket, at i Rhinlandene, hvor bedømmelsen af andragender om vilkårlig løsladelse var henvist til overprokuratorerne, der stod i nær forbindelse med fængselsbestyrelserne, var forholdet af den grund et andet end i de øvrige landsdele, hvor disse sager afgjordes af appellationsretterne, som ingen forbindelse havde med fængselsbestyrelserne, anførte referenten, at i de rhinske straffeanstalter i Cöln, Elberfeld, Aachen og Cleve var i 1876 ikke et eneste andragende bevilliget. I Düsseldorf var 1 bevilliget, 4 afslåede, i Coblenz 3 bevilligede, 8 afslåede, i Trier 2 bevilligede, 14 afslåede, i Werden 4 bevilligede, 23 afslåede.

Da den kgl. kommissær ligeledes havde beråbt sig på, at de i petitionen anførte tal ikke vare officielle og derfor ikke kunde underkastes nogen prøvelse, anførte referenten følgende oplysninger, der vare hentede fra officielle statistiske meddelelser.

Efter det kgl. bayerske ministeriums statistiske oplysninger udgjorde samtlige fanger i Bayerns straffeanstalter i	1872	1873	1874	1875	1876
	5273	5455	5672	5671	5503
Indstillinger fra straffeanstaltes bestyrelserne om vilkårlig løsladelse udgjorde i	1872	1873	1874	1875	1876
	247	273	311	370	304

	1872	1873	1874	1875	1876
deraf tilstodes	204	251	294	348	237
„ afsloges	43	22	17	22	67
Før udløbet af den oprindelig idømte straffetid indsatte paany	3	4	15	12	10

Ifølge de kommissionsberetningen vedlagte statistiske meddelelser blev i Preussen 1872-74: 608 vilkårlige løsladelser af de ved civile domstole dømte personer tilståede, 1035 afslæde; i samme tidsrum tilstodes i Bayern 749 og 82 afsloges. Gennemsnitsbestanden i de preussiske tugthuse udgjorde i 1872: 17552; 1873: 16324; på disse faldt i 1872: 211; i 1873: 110 løsladelser.

Efter statistiken for de straffeanstalter, der sortere under det preussiske indenrigsministerium, for 1872-74 udgjorde den daglige fangebestand i:

1873	1874	1875
------	------	------

21715	22326	?
-------	-------	---

Til vilkårlig løsladelse indstilledes

a. af civilfanger	385	359	350
deraf tilstodes	138	126	90
b. af militærfanger	16	13	32
deraf tilstodes	16	12	28

Disse oplysninger, siger referenten, sammenholdte med forholdene i Bayern vise en næsten til det utrolige grændsende ulighed i udførelsen af § 23 i den tyske rigsstraffelovbog.

Ligeså ubegribeligt fortsætter selskabets beretning, hvoraf denne meddelelse er tagen, synes de udtalelser af justitsministerens stedfortræder: „at for sådanne fanger, som ikke ere arbejdsfolk, har den vilkårlige løsladelse ingen værd og intet mål . . . , at ved straffe,

som ikke gå betydeligt ud over 1 år, må den vilkårlige løsladelse i reglen af den grund udelukkes, fordi det vilde være hensigtsløst at holde fangen for et tidsrum af kun få måneder under faren for en tilbagekaldelse og politiets kontrol.“ Ganske afset derfra, at der i denne opfattelse af en lovlig garanteret begunstivelse, som kan komme alle fanger, der falde ind under § 23-26 i den tyske rigsstraffelovbog, til gode, udelukkes hele klasser og det af grunde, som loven ikke kender noget til, kunde man meget snarere påstå det modsatte.

Generalforsamlingen, hvori 10 fængselsembeds-mænd deltog, vedtog enstemmig at sende et fornyet andragende til justitsministeriet og eventuelt til den tyske rigsdag med anmodning om, at der fremtidig må blive gjort større brug af den vilkårlige løsladelse og at grundene til afslag på andragender om samme altid må blive anførte.
